

Regio Zwolle

Projecten uit het investeringsprogramma Regio Deal Regio Zwolle

'Investeringsprogramma om de brede welvaart te versterken in onze hele regio'

Peter Sniijders
Voorzitter Regio Zwolle

Port of Zwolle logistieke hub voor circulaire bedrijvigheid

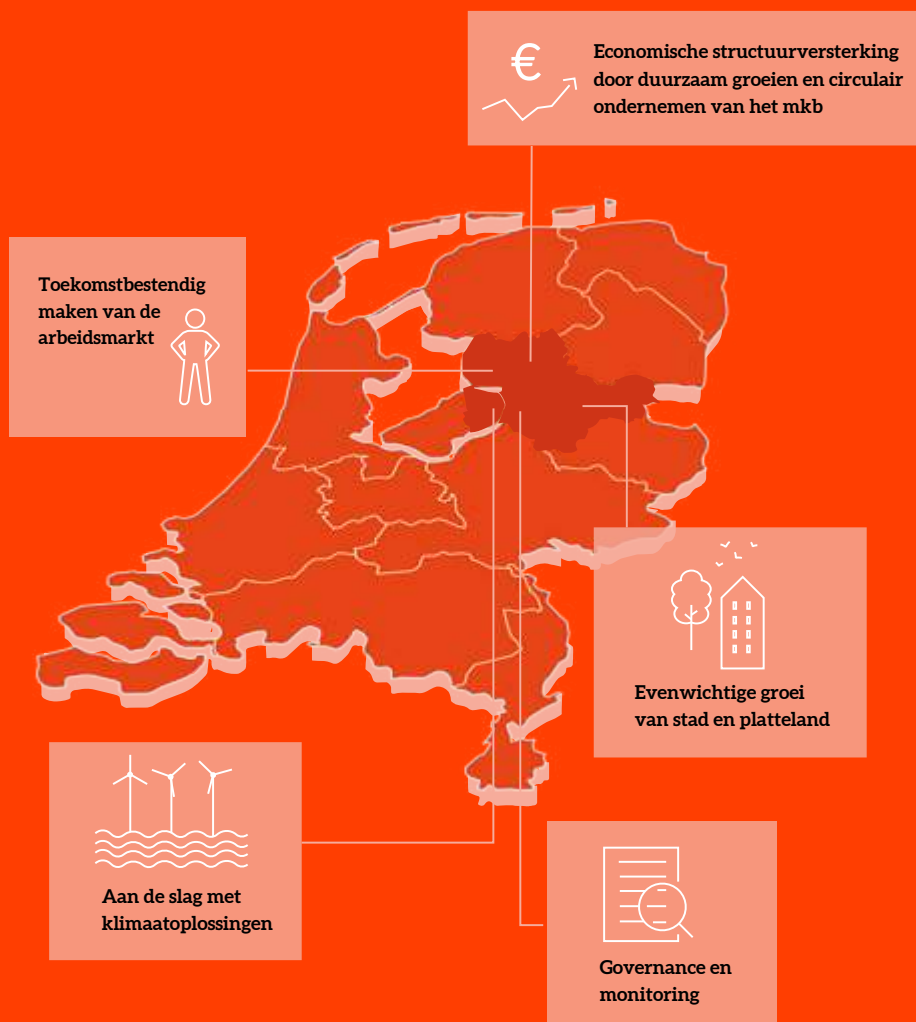
Spil voor een sterke economische
structuur voor Regio Zwolle

Toeristenspreiding in Weerribben-Wieden

Nieuwe technologieën als 'smart mobility'
en 'smart hospitality' ontlasten te drukke
gebieden en kwetsbaar natuurgebied

Circulair tapijtcluster

Genemuiden en Hasselt, samen
goed voor zo'n zestig procent van
de tapijtindustrie

Perspectief voor de hele regio

VOORWOORD

Met veel genoegen bied ik u deze digitale glossy aan met informatie over de projecten uit de Regio Deal Regio Zwolle. In dit magazine vertellen de projectleiders op bevlogen wijze wat er concreet gaat gebeuren binnen de projecten. U kunt lezen hoe en waarom het project tot stand is gekomen en wat het voor ondernemers en inwoners in onze regio gaat betekenen. Beslist de moeite waard om te lezen!

Aan de uitvoering van de Regio Deal Regio Zwolle ging een inspirerende reis vooraf. Het doel van de reis was om samen met het Rijk te komen tot een investeringsprogramma om de brede welvaart te versterken in onze hele regio. Voor én samen met onze bedrijven en inwoners. En dat investeringsprogramma kwam er. Uniek voor onze regio. De ondertekening van de Regio Deal Regio Zwolle in de zomer van 2020 gaat dan ook als een historisch moment in onze geschiedenisboeken. Met een Rijksbijdrage van € 22,5 miljoen werken we tot en met 2023 aan de uitvoering van de Regio Deal. Inclusief cofinanciering vanuit de regio gaat het om een investeringsbedrag van ruim 80 miljoen euro.

Met de Regio Deal investeren Rijk en regio in achttien projecten vanuit vier actielijnen die - elk afzonderlijk én in samenhang met elkaar - Regio Zwolle versterken als een sociaal-sterke, circulaire, innovatieve en klimaatbestendige groeiregio. Hierdoor groeien we in balans om de vierde economische topregio van Nederland in 2030 te worden.

Wat houden die actielijnen in? Samengevat: actielijn 1 richt zich op de economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb. De tweede actielijn houdt het toekomstbestendig maken van de arbeidsmarkt in. En een evenwichtige groei van stad en platteland krijgt vorm vanuit actielijn 3 en tot slot via actielijn 4 gaan we aan de slag met klimaatoplossingen. Naast deze actielijnen kennen we nog een vijfde: de governance van Regio Zwolle. In de Regio Deal zijn specifieke afspraken gemaakt over monitoring en evaluatie. We zijn een lerend netwerk en uit de leerervaringen die we opdoen uit de Regio Deal trekken we lessen die we willen delen met de rest van Nederland.

Ik verheug me enorm op de uitvoering van de Regio Deal en het effect dat deze miljoeneninvestering gaat hebben op onze krachtige regio en daarbuiten. Ook benadruk ik dat de uitvoering van de Regio Deal nu nog belangrijker is gezien de impact van de coronacrisis op iedereen. Een crisis die ook in 2021 effect gaat hebben op veel inwoners en ondernemers. Juist nu zijn de investeringen vanuit de Regio Deal meer dan gewenst.

Vanaf deze plek wens ik alle betrokkenen bij de Regio Deal veel succes met het realiseren van de projecten. Tot slot wil ik graag de projectleiders en hun teams iets meegeven: be good and tell it! Blijf de komende jaren regelmatig vertellen over de ontwikkelingen vanuit je project. Vier de mijlpalen en deel dat met anderen in de regio, zoals raden, inwoners en ondernemers.

Veel leesplezier en inspiratie toegewenst!

Peter Sniijders
Voorzitter Regio Zwolle

Regio Zwolle

Deze infographic biedt u een overzicht van de vijf actielijnen en de daarbij behorende projecten uit de Regio Deal Regio Zwolle. Blader op uw gemak door de glossy en lees de verhalen vanuit en over de projecten, gerangschikt per actielijn. Herken de rode draad dat we met de Regio Deal Regio Zwolle de leefbaarheid, de innovatiekracht en het verduurzamen van onze regio gaan versterken. Regio Zwolle is duidelijk een voorbeeld voor de nieuwe Nederlandse economie en elk project onderstreept die unieke economische en maatschappelijke impuls voor onze regio en daarbuiten. Daarnaast is de Regio Deal gekoppeld aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen zoals de Verenigde Naties (VN) hebben opgesteld. Meer hierover leest u op pagina 62.

Actielijn 1

Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb

Good Practice

Living Lab

Ondernemersacademie
Circulair Ondernemen

Impactgenerator Agri & food

Future Farm - Kennis & Innovatiehub
circulaire rundveehouderij

Dutch Circular Polymer Valley

Circulair tapijtcluster

Circulair produceren en
consumeren in Westerveld

Port of Zwolle

Actielijn 2

Toekomstbestendig maken van de arbeidsmarkt

Toekomstigbestendige
arbeidsmarkt Regio Zwolle
Human Capital Agenda

Actielijn 3

Evenwichtige groei van stad en platteland

Spoorzone

Deelproject 1: innovatiedistrict
Deelproject 2: passarelle

Duurzame groei toerisme en recreatie
in gemeente Westerveld

European Wetland Center

Station Steenwijk als mobiliteitspunt
en Smart Mobility en Hospitality

Actielijn 4

Aan de slag met klimaatoplossingen

Robuust Groenblauwnetwerk in
bebouwd gebied Zwolle

Regiodeal Climate Campus

Quicksan klimaatadaptatie en
watersysteem lange termijn

Brede welvaart in Vechtdal

Actielijn 5

Governance en monitoring

Regio Deal brede welvaart

Inhoudsopgave

8 In the picture bij de Regio Zwolle Dag

Proces en projecten Regio Deal onder de aandacht bij bestuurders en managers

34 Human Capital brengt arbeidsmarkt in beweging

Door ieders talent te benutten ontstaat een krachtige arbeidsmarkt

36 Spoorzone Regio Zwolle

Innovatie-hotspot voor Nederland

40 Gemeente Westerveld, recreatieve trekpleister

Duurzame groei toerisme komt op een goed moment

10 Living Lab

Minder afval, minder energieverbruik, schone toekomst

12 Bewezen leiders geven goed voorbeeld

Inzetten op versterken leiderschap van ondernemers

14 Ondernemersacademie voor circulair ondernemen

Transitie circulair ondernemen in stroomversnelling

44 Nieuw bezoekerscentrum Ossenzijl

European Wetland Center neemt druk op kwetsbare toeristische gebieden weg

48 Metamorfose station Steenwijk

Smart mobility en smart hospitality beschermen kwetsbare natuurgebieden

50 'Groenblauwnetwerk' maakt wijk klimaatbestendig

Klimaatproof park en nieuwe waterverbinding zorgen voor droge voeten

16 Innovatie in agri- & foodsector

Alternatieve verdienmodellen

18 Future Farm: circulair ondernemen

Circulair voorbeeld voor agrarische ondernemers in Regio Zwolle

22 'Dutch circular polymer valley'

Kunststofsector sneller circulair

52 Climate Campus, slimme klimaatsamenwerking

Klimaatadaptatie op veel plekken de normaalste zaak van de wereld

54 Quicksan watersysteem

Welke invloed heeft het watersysteem in de toekomst op wonen en leven

56 Brede welvaart in het Vechtdal

Realisatie 23 projecten met 16 gebiedspartners

24 Tapijtcluster Genemuiden/Hasselt

Samenwerking op circulair gebied

26 Waardering voor voedsel en grondstoffen

Met ondernemers in gemeente Westerveld naar circulaire economie

30 Port of Zwolle

Spil in transitie naar circulaire economie

60 Regio Zwolle is een lerend netwerk

Ervaringen delen met Nederland

Proces en projecten Regio Deal in the picture bij de Regio Zwolle Dag

Bijna 140 bestuurders en managers vanuit overheden, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen kwamen bijeen tijdens de digitale Regio Zwolle Dag op donderdag 26 november. Uniek in deze vorm. Het merendeel van de gasten zag een interactief programma via een professionele liveverbinding rechtstreeks uit het stadhuis in Zwolle.

Dit keer ging het over de Regio Deal Regio Zwolle: het eerste grote investeringsprogramma van 22,5 miljoen Rijks geld en een cofinanciering van bijna 65 miljoen uit de regio. Peter Snijders, regiovoorzitter heette de gasten welkom in de digitale receptie en vervolgens verzorgde dagvoorzitter Emmely Lefevre de aftrap. De studiogasten gingen verdeeld over twee blokken in gesprek over de Regio Deal Regio Zwolle.

De reis naar de Regio Deal

De tafelgasten in de studio waren in het eerste blok Peter Snijders, Trudy Huisman, voorzitter Economic Board Regio Zwolle, Manon Koldewijn, programmamanager Regio Deal Regio Zwolle en Kees Praamstra, secretaris Regio Zwolle. Zij gingen met elkaar in gesprek over de reis naar een Regio Deal in samenwerking met het Rijk en andere partners, en de impact van de Deal op de inwoners en ondernemers in Regio Zwolle.

Marc Hammeleers, manager Regio Portefeuille LNV bij het Rijk, kwam in de uitzending via een beeldverbinding. Hammeleers kijkt met een tevreden gevoel terug op het proces van de Regio Deal Regio Zwolle: "Het proces van een Regio Deal is mensenwerk en bij Regio Zwolle zie ik ambitie gecombineerd met nuchterheid. Ik verheug me op de uitvoering ervan!" Ook gedeputeerde Bert Boerman (provincie Overijssel) werd ingebeld en hij benadrukte hoe belangrijk het is om grensontkennend samen te werken. Het houdt niet op bij provincie- of gemeentegrenzen. Dat is ook de basis voor de Regio Deal Regio Zwolle".

Projecten in beeld

De Regio Deal Regio Zwolle is opgebouwd uit vier actielijnen met in totaal achttien projecten. In deze glossy komen alle projecten aan het woord met een toelichting op de impact voor de regio. Tijdens de Regio Zwolle Dag is vanuit iedere actielijn één project toegelicht gecombineerd met schitterende video's van elk project. Klik op de button bij het project in deze glossy om de video te bekijken.

Vanuit actielijn 1 'de economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb' werd het project Future Farm toegelicht. Future Farm is een rundveehouderij, gelegen in gemeente Hardenberg, en wil het circulaire voorbeeld zijn voor collega-ondernemers in Regio Zwolle. Daarom is het bedrijf bezig met een nieuw project: 'Future Farm Kennis & Innovatie-hub circulaire rundveehouderij. Gast aan tafel was eigenaar Erik Back.

'Het proces van een Regio Deal is mensenwerk en bij Regio Zwolle zie ik ambitie gecombineerd met nuchterheid'

Vanuit actielijn 2 'Human Capital Agenda' werden de ervaringen van het bedrijf Van Gelder in beeld gebracht. Van Gelder in Elburg is een bedrijf dat medewerkers de gelegenheid biedt om zijn of haar talenten te ontwikkelen en te benutten via mogelijkheden uit de Human Capital Agenda. Moniek Bom van de Human Capital Agenda was gast aan tafel.

En een evenwichtige groei van stad en platteland krijgt vorm vanuit actielijn 3. Gerrie Ebbeling van de gemeente Westerveld vertegenwoordigde enkele projecten met de gemeenschappelijke noemer Verleiden en verspreiden van het toerisme. Ze legde uit dat

een betere spreiding van toeristen in Nationaal Park Weerribben-De Wieden noodzakelijk is. "Nu nog zetten de meeste toeristen koers richting Giet-hoorn, maar nieuwe technologieën als 'smart mobility' en 'smart hospitality' moeten daar verandering in brengen."

De vierde actielijn richt zich op klimaatoplossingen. Een van de projecten die van start gaat, is 'Brede welvaart in het Vechtdal'. Bart Visser, lid van het projectteam vertelde aan tafel: "In totaal realiseren we met 16 gebiedspartners 23 projecten waarmee we werken aan de duurzame ontwikkeling en bekendheid van het Vechtdal. De projecten staan in het teken van onder meer waterveiligheid, biodiversiteit, economische groei, verduurzaming en recreatie."

'Living Lab Regio Zwolle Circulair': verschil maken met circulaire samenwerking

Minder afval, minder energieverbruik en een schone toekomst. Deze pijlers van circulair ondernemen klinken Kennispoort Regio Zwolle en Gemeente Zwolle als muziek in de oren. Samen hebben ze de ambitie om van Regio Zwolle een circulaire regio te maken. Het nieuwe project 'Living Lab Regio Zwolle Circulair' speelt daarin een belangrijke rol. Hubald van Ark (gemeente Zwolle) en Niels Ahsman (Kennispoort) vertellen erover.

Wat willen jullie met 'Living Lab Regio Zwolle Circulair' bereiken?

'Wat we vooral willen, is dat initiatieven van ondernemers aan de ene kant en maatregelen van beleidsmakers aan de andere kant beter op elkaar aansluiten. Het verder brengen van circulair ondernemen lukt namelijk alleen door samen te werken. Doe je dat niet, dan treedt er versnippering op. We zoeken dan ook vooral de verbinding op. Door te leren van projecten uit Regio Zwolle of daarbuiten. Want in de regio's om ons heen timmeren ze al hard aan de circulaire weg.'

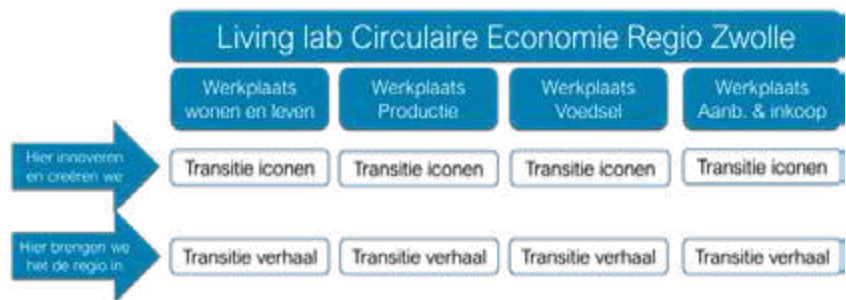
Hoe ziet dat er in de praktijk uit?

'In eerste instantie is het de bedoeling dat het 'Living Lab' vier werkplaatsen krijgt waarbinnen we voorbeeldprojecten op het gebied van circulaire economie willen etaleren. Die werkplaatsen richten zich op de thema's 'wonen & leven', 'productie', 'voedsel' en 'aanbesteden & inkoop'. Deze projecten zullen als voorbeeld dienen voor de regio. Daarnaast willen we 'best practices', handreikingen en tools delen met elkaar. Waardoor het 'werk maken van een circulaire economie' voor bijvoorbeeld ondernemers, beleidsmakers, inkopers en bewoners straks een stuk laagdrempeliger is.'

'Er gaat waardevolle kennis verloren. Daar brengt 'Living Lab Regio Zwolle Circulair' verandering in'

Waarom is die samenwerking zo belangrijk voor de regio Zwolle?

'Er zijn nu te veel losse initiatieven op het gebied van circulaire economie. De ontwikkeling van die projecten gaat meestal langzaam. Ook is er momenteel geen samenwerkingsverband in de regio, waardoor waardevolle lessen en kennis verloren gaan. Daar gaat het 'Living Lab Regio Zwolle Circulair' verandering in brengen. Ondernemers zullen zien dat verschillende partijen in de regio al heel ver zijn met circulair ondernemen. En dat is belangrijk, want Regio Zwolle wil uitgroeien tot de vierde economische regio van Nederland.'

Projectnaam Living Lab Regio Zwolle Circulair	Fase project Vorbereidingsfase	Windesheim ROVA Natuur en Milieu Overijssel
Actielijn RegioDeal Regio Zwolle 1. Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het MKB	Totale investering 400.000 euro	VNO-NCW MKB-NL Kennispoort Regio Zwolle
Looptijd project 1 januari 2021 tot 31 december 2023	Wie werken eraan mee? Gemeente Zwolle Regio Zwolle BPD Delta Wonen	Contact Hubald van Ark en Niels Ahsman niels@kennispoortregiozwolle.nl

Bewezen leiders geven het goede voorbeeld in ‘Good Practice’

Kennispoort Regio Zwolle (Kennispoort) en de Economic Board Regio Zwolle (EBRZ) zetten met het project ‘Good Practice’ vol in op het versterken van het leiderschap van ondernemers. Zeker in deze lastige tijd is het belangrijk dat ondernemers succesvoller en weerbaarder worden, vinden Lyanne Flikkenschild (Kennispoort) en Trudy Huisman (EBRZ). Zij vertellen hoe het project Good Practice daarvoor gaat zorgen.

Waarom is het project ‘Good Practice’ nodig?

‘Regio Zwolle blinkt al op onderdelen uit en kan dat nog meer als ondernemers meer leiderschap tonen. In onze regio, maar ook nationaal en internationaal, maken juist de ondernemers die hun hoofd boven het maaiveld durven uit te steken het verschil. Die groep willen we met het project ‘Good Practice’ versterken, daarnaast willen we de bekendheid van Regio Zwolle vergroten. Maar het belangrijkste is de ‘Good Practice’ van deze ondernemers zo te gebruiken dat andere ondernemers daarvan leren en zich ook ontwikkelen.’

Hoe gaat dat in de praktijk in zijn werk?

‘Wij willen ‘bewezen leiders’, ondernemers met unieke kennis, technologieën of werkwijzen, in staat stellen om hun ‘Good Practice’ door te ontwikkelen. Zo’n ‘bewezen leider’, die wij aan de hand van selectiecriteria benaderen, krijgt een subsidie van zo’n 10.000 euro. Daarmee kan die leider zijn of haar dienst of product verder ontwikkelen, waarbij wij ondersteuning aanbieden. Vervolgens krijgen andere ondernemers de kans om te leren van het goede voorbeeld (‘Good Practice’) van de ‘bewezen leider’. Op die manier helpen we ondernemers op weg met de groei van hun bedrijven.’

Wanneer kunnen we de eerste ‘Good Practice’ verwachten?

‘Samen met onze partners gaan we ervoor zorgen dat begin 2021 de eerste ‘Good Practice’ van start kan gaan. We zijn nu bezig met het uitwerken van de subsidieregeling en we zijn verschillende activiteiten concreet aan het uitwerken. Daarnaast zoeken we de samenwerking op met de verschillende gemeenten en bedrijvenkringen en plannen we events in. Uiteindelijk zullen we actief op zoek gaan naar ‘bewezen leiders’ in de regio. Laat één ding duidelijk zijn: ‘Good Practice’ is uniek voor Regio Zwolle én voor Nederland.’

Lyanne Flikkenschild | Kennispoort

Trudy Huisman | EBRZ

Projectnaam
Good Practice (GP)

Totale investering
1,2 miljoen euro

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle
1. Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb

Wie werken eraan mee?
Economic Board Regio Zwolle (EBRZ)
Kennispoort Regio Zwolle (Kennispoort)

Looptijd project
1 januari 2021 – 1 juli 2023

Contact
Lyanne Flikkenschild
lyanne@kennispoortregiozwolle.nl
06 24934390

Fase project
Vorbereidingsfase

‘Ondernemers die hun hoofd boven het maaiveld uitsteken, maken het verschil’

Ondernemersacademie maakt circulair ondernemen in Regio Zwolle concreet

Meer circulair ondernemerschap in Regio Zwolle. Als het aan ondernemersorganisatie VNO-NCW Midden ligt, gaat het project 'Ondernemersacademie Circulair Ondernemen' ervoor zorgen dat de transitie naar die vorm van ondernemen in een stroomversnelling raakt. Projectleider Christian Lorist vertelt er meer over.

Wat is jullie doel met de ondernemersacademie?

'We willen bereiken dat ondernemers op inspirerende wijze en op basis van circulaire ondernemersprincipes met elkaar gaan samenwerken in een groeiende community. Daarnaast zien we graag dat Regio Zwolle meer ondernemers krijgt die circulaire oplossingen ontwikkelen. We willen verder dat de doelmatigheid en doeltreffendheid van alle partijen die actief zijn met het stimuleren van circulaire oplossingen bijdragen aan het versterken van ondernemers, en dus voor een betere regionale economie zorgen.'

Wat kunnen we er concreet van verwachten?

'Zo'n 150 ondernemers gaan aan de hand van circulaire principes een duidelijke bedrijfsvisie ontwikkelen op de toekomstbestendigheid van hun ondernemerschap. Ook worden er tussen de 40 en 60 prototypes ontwikkeld van circulaire producten en diensten. Daaraan willen we op bedrijfsniveau vervolg geven door er publieke en private partijen uit het lokale netwerk bij te betrekken. Het project 'Ondernemersacademie Circulair Ondernemen' zorgt ervoor dat Regio Zwolle op het gebied van circulair ondernemerschap een versnelling gaat maken.'

'Circulair ondernemen blijkt tijdens de coronacrisis een doeltreffende oplossing'

Waarom is circulair ondernemen zo belangrijk?

'Uit recent onderzoek blijkt dat twee op de drie circulaire bedrijven geen last hebben van leveringsproblemen of tekorten. En dat terwijl bedrijven die niet circulair ondernemen die problemen wel ervaren. Circulair ondernemen blijkt tijdens de coronacrisis een doeltreffende oplossing te zijn. Daarnaast staat circulair ondernemen voor veerkracht en voor hernieuwde aandacht voor lokaal en verbindend zakendoen. Verder maken we door die toepassing van circulaire productieprocessen in bedrijven het begrip circulaire economie concreet. Regio Zwolle wil namelijk duurzame economische groei realiseren en alleen ondernemers kunnen dat voorstellen concreet maken.'

Projectnaam

Ondernemersacademie Circulair Ondernemen

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

1. Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb

Looptijd project

januari 2021 - juni 2023

Fase project

Vorbereidingsfase

Totale investering

650.000 euro

Contact

Christian Lorist
lorist@vno-ncwmidden.nl
06 51555021

Innovaties en nieuwe verdienmodellen in agri- & foodsector

De agri- & foodsector is in beweging. Om daarop in te spelen is het belangrijk dat de plattelandsgebieden in Regio Zwolle een goed leef- en vestigingsklimaat houden. Daarom is het van belang dat er alternatieve verdienmodellen en innovatieve bedrijven in de agri- & foodsector bij komen. Het project 'Impactgenerator A&F' van de gemeente Raalte helpt daarbij. Drie vragen aan projectleider Herald Immink.

Wat is het belangrijkste doel van het het project 'Impactgenerator A&F'?

'We willen de transities in de agri- & foodketens versterken en versnellen. Dan kun je bijvoorbeeld denken aan de eiwittransitie, de klimaattransitie, kringlooplandbouw en 'biobased business'. Waar we vooral naar streven, is het versterken van de verschillende partijen in de keten. Daarnaast willen we samen met The Green East, het agri- en foodinnovatiecentrum in Raalte, de eiwittransitie vormgeven. Dat moet resulteren in nieuwe bedrijvigheid en alternatieve verdienmodellen in de landbouwsector in Regio Zwolle.'

Waarom is het project zo belangrijk?

'De agri- & foodsector is enorm in beweging en er vinden veel transformaties plaats. Nu het aantal agrariërs afneemt, willen we er wel voor zorgen dat het platteland leefbaar blijft. Nieuwe bedrijvigheid in de agri- & foodsector. De agri- & foodsector is in beweging. Om daarop in te spelen is het belangrijk dat de plattelandsgebieden in Regio Zwolle een goed leef- en vestigingsklimaat houden. Daarom is het van belang dat er alternatieve verdienmodellen en innovatieve bedrijven in de agri- & foodsector

bijkomen. Het project 'Impactgenerator A&F' van de gemeente Raalte helpt daarbij. Drie vragen aan projectleider Herald Immink.

Hoe ziet het project 'Impactgenerator A&F' er concreet uit?

'We willen in totaal tien start-ups ondersteunen in de doorontwikkeling van hun duurzame verdienmodellen. Daarnaast willen we tien agrariërs uit Regio Zwolle betrekken bij een nieuw verdienmodel: waterlinzenteelt. In maart dit jaar opende The Green East bijvoorbeeld een verwerkingsfabriek voor waterlinzen. De komende jaren onderzoeken ze daar of je uit waterlinzen ook functionele eiwitconcentraten kunt halen voor de voedingsmiddelenindustrie. Momenteel zijn we bezig met het uitwerken van de ideeën en vragen we partijen om deel te nemen aan ons project. Begin 2021 gaan we echt van start.'

Waterlinzenteelt

Projectnaam

Impactgenerator A&F

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

1. Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb

Looptijd project

1 januari 2021 – 31 december 2023

Fase project

Ontwerpfase

Totale investering

400.000 euro

Contact

Herald Immink
herald.immink@raalte.nl
06 25356180

'We betrekken tien agrariërs uit Regio Zwolle bij een nieuw verdienmodel: waterlinzenteelt'

Future Farm wil agrarische ondernemers Regio Zwolle inspireren

Veevoer gemaakt van eendenkroos, de bouw van een circulaire stal en de installatie van een meststripper. Als er één agrarisch bedrijf goed nadenkt over de toekomst is het wel Future Farm.

De rundveehouderij, gelegen in de gemeente Hardenberg, wil het circulaire voorbeeld zijn voor collega-ondernemers in Regio Zwolle. Daarom is het bedrijf bezig met een nieuw project: 'Future Farm - Kennis & Innovatie-hub circulaire rundveehouderij'. Projectleider Erik Back vertelt meer over Future Farm.

Wat wil Future Farm Regio Zwolle laten zien?

'We willen aantonen dat het mogelijk is om een rundveehouderij circulair te runnen. Met zoveel mogelijk gesloten kringlopen, in evenwicht met de omgeving en met een sluitende businesscase. Wij stellen ons open voor onderwijs, bezoek en advies en willen daarmee een inspiratiebron zijn voor ondernemers. De Kennis & Innovatie-hub, een bezoeklocatie waar we extra gaan experimenteren, is er dan ook voor alle agrarische ondernemers en (veehouderij)studenten in Regio Zwolle.'

Waarom is het belangrijk dat boeren in Regio Zwolle een cultuuromslag maken?

'De agrarische sector moet de komende jaren grote stappen zetten om nieuw perspectief te krijgen op een economisch goed verdienmodel. Daarnaast is het noodzakelijk dat boeren op zoek gaan naar een hernieuwde harmonie met de omgeving. Dat doen we door bijvoorbeeld het verminderen van stik-

stof- en methaanuitstoot en door bij te dragen aan biodiversiteit. Veel boeren willen wel, maar weten niet precies hoe ze dat kunnen doen of kijken de kat uit de boom. Wij willen dat meer boeren in Regio Zwolle overgaan op circulair ondernemen. Dat is goed voor de economie en het milieu en het draagt bij aan het proeftuin-imago van Regio Zwolle.'

Behalve de Kennis & Innovatie-hub hebben jullie nog veel meer projecten. Kunt u er een aantal noemen?

'We hebben al een mono-mestvergister gebouwd, waarmee we onder meer energie opwekken. Daarnaast hebben we eendenkroosvijvers aangelegd voor veevoer. Verder gaan we een circulaire stal bouwen en willen we een eigen rundvleesmerk introduceren. Ook lopen er projecten voor de verbetering van de bodemkwaliteit, natuurweiden en veellogistiek en hebben we met het Zone.college in Zwolle en Hardenberg afgesproken dat veehouderijstudenten bij ons onderwijs kunnen volgen.'

Bekijk hier het filmpje

'Wij inspireren boeren in Regio Zwolle om circulair te ondernemen'

‘We willen aantonen dat het mogelijk is om een rundveehouderij circulair te runnen’

Projectnaam

Future Farm - Kennis & Innovatie-hub
circulaire rundveehouderij

Totale investering

Globale schatting: 10,5 miljoen euro

Contact

Erik Back
erik@boerback.nl
06 22477621

Website

www.future-farm.nl

Looptijd project

Januari 2020 - 31 december 2030 (los
van looptijd Regio Deal Regio Zwolle)

Fase project

Ontwerpfase
Vorbereidingsfase
Realisatiefase

Future Farm bestaat uit meerdere
deelprojecten.

Een aantal daarvan is al gestart.

Kunststofsector Regio Zwolle sneller circulair

Project 'Dutch Circular Polymer Valley' zorgt voor noodzakelijke transitie

De kunststofsector in Regio Zwolle staat bekend als hét centrum van de kunststofindustrie in Nederland. Om de transitie in die sector sneller en makkelijker te maken, is het project 'Dutch Circular Polymer Valley' in het leven geroepen. Projectcoördinator Martijn Kerksen van Oost NL weet alles van dit Regio Deal Regio Zwolle-project.

Van gebruikte cd's naar kaarsenhouders en van oude naar nieuwe kaarsen

Wat willen jullie precies bereiken met 'Dutch Circular Polymer Valley'?

'Het doel is de kunststofsector te helpen versnellen naar een circulaire bedrijfsvoering. Dat doen we aan de hand van kennisopbouw, kennisimplementatie en marktontwikkeling. We zorgen dat bedrijven over de nieuwste circulaire kennis kunnen beschikken en bieden hulp om deze kennis te implementeren. Daarnaast laten we ondernemers, overheden en consumenten zien welke mogelijkheden er al zijn.'

Waarom is dit Regio Deal Regio Zwolle-project nodig?

'Veel bedrijven willen graag de eerste stap zetten in de transitie naar circulaire kunststoffen maar ze worden gehinderd door bijvoorbeeld de lage olieprijs of een gebrek aan vraag vanuit de markt. Binnen 'Dutch Circular Polymer Valley' werken we samen met overheden, kennisinstellingen, bedrijven en niet-gouvernementele organisaties. Onze gezamenlijke kracht is dat we de ontwikkelingen bundelen en vergroten, zodat de transitie bij bedrijven sneller en effectiever verloopt. Er lopen al veel initiatieven van en met onze partners. Door de Regio Deal Regio Zwolle hebben we nog meer mogelijkheden om ons doel te bereiken.'

Wat gaan ondernemers en inwoners in Regio Zwolle merken van jullie project?

'We gaan bedrijven helpen met het creëren van 'launching customership' bij bijvoorbeeld het inkopen van kunststof- of composietproducten die nodig zijn bij de inrichting van de openbare ruimte. Inwoners van Regio Zwolle zullen merken dat ze steeds meer circulaire kunststofproducten tegenkomen in de openbare ruimte en dat die steeds vaker te koop zijn in winkels. Verder creëren we voor sociale doelgroepen werkgelegenheid en opleidingsplekken. Dan kun je denken aan circulair gerelateerde werkzaamheden.'

'We helpen de kunststofsector te versnellen naar een circulaire bedrijfsvoering'

Projectnaam
Dutch Circular Polymer Valley (DCPV)

Looptijd project
1 december 2020 -
30 september 2023

Totale investering
1,85 miljoen euro

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle
1. Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb

Fase project
Realisatiefase

Contact
Martijn Kerksen
martijn.kerssen@oostnl.nl
06 10806976

Tapijtcluster Regio Zwolle gaat ook op circulair gebied samenwerken

Wat houdt het tapijtcluster precies in?

‘Het cluster kenmerkt zich door de aanwezigheid van de volledige productieketen op een bedrijventerrein. Daardoor is er een sterke onderlinge binding en samenhang. Dat zie je bijvoorbeeld terug in de productieprocessen, maar ook in het feit dat bijna alle tapijtbedrijven lid zijn van de lokale ondernemerskring. In 2018 is het cluster door de Provinciale Staten van Provincie Overijssel ook aangewezen als topwerklocatie. Vooral de eerder genoemde productieketen en de innovatieve circulaire potentie van het gebied speelden een rol bij die toewijzing.’

Wat is momenteel de status van het project ‘Circulair tapijtcluster Genemuiden/Hasselt’?

‘We zitten nog in de voorbereidingsfase, maar we staan hoe dan ook aan de start van de grote transitie naar duurzame energiebronnen en hernieuwbare grondstoffen. Door hierop tijdig in te spelen, is vanuit ecologisch perspectief gezien goed, maar het is ook belangrijk voor het behoud van een sterke concurrentiepositie. Dat het tapijtcluster op het gebied van circulariteit samenwerkt, is echt bijzonder. Want doorgaans delen de tapijtbedrijven noviteiten of inzichten in processen maar beperkt met elkaar.’

Wat willen jullie verder met het project bereiken?

‘Ten eerste het cluster nog sterker maken. Het cluster is voor het verdienvermogen en werkgelegenheid van regionaal belang. Bij het versterken van het cluster zetten we maximaal in op verduurzaming. Ook de transitie naar een circulaire productieketen is daar een belangrijk onderdeel van. Om dat te bereiken, is het belangrijk dat tussen de samenwerkende partijen - ondernemers, provincie en gemeente - een goede Wisselwerking bestaat. Want alleen op die manier kan de circulaire transitie slagen.’

Wie Genemuiden en Hasselt zegt, zegt tapijt. De twee plaatsen in Regio Zwolle zijn namelijk samen goed voor zo’n zestig procent van de Europese tapijtindustrie. Het is dan ook niet gek dat ze samen optrekken in onder meer de productie en distributie van matten, tapijt en kunstgras. In het Regio Deal Regio Zwolle-project ‘Circulair tapijtcluster Genemuiden/Hasselt’ staat verduurzaming hoog op de agenda. Remco Kok van de gemeente Zwartewaterland vertelt er meer over.

Foto: Freddy Schinkel

‘In het Regio Deal Regio Zwolle-project ‘Circulair tapijtcluster Genemuiden/Hasselt’ staat verduurzaming hoog op de agenda’

Projectnaam Circulair tapijtcluster Genemuiden/Hasselt	Fase project Ontwerpfase
Actielijn RegioDeal Regio Zwolle 1. Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb	Totale investering 280.000 euro
	Contact Remco Kok r.kok@zwartewaterland.nl 06 22102788
Looptijd project 2020 - 2022	

Waardering voor voedsel en grondstoffen

Westerveld in startblokken voor circulaire economie

De gemeente Westerveld heeft de komende jaren een duidelijk doel voor ogen met het project 'Circulair produceren en consumeren in Westerveld': ze gaan samen met ondernemers toewerken naar een zo volledig mogelijke circulaire economie. Om dat te bereiken, zet de gemeente vooral in op samenwerking. Niet alleen met ondernemers, ook is er een rol weggelegd voor onder meer inwoners en studenten. Projectleider Rianne Schuinder vertelt meer over het project.

Hoe is het project 'Circulair produceren en consumeren' tot stand gekomen?

'Het programma is een initiatief van ondernemers en organisaties die willen investeren in de transitie naar een circulaire samenleving. We hebben dat lokale eigenaarschap samengebracht en verbonden aan de sociale, duurzame en economische ambities van de gemeente Westerveld en Regio Zwolle. Samen met de regiopartners willen we ervoor zorgen dat we een versnelde verandering naar een circulaire economie realiseren. Die transitie gaat hand in hand met sociale en ecologische vooruitgang.'

Waarom is het project belangrijk voor Regio Zwolle?

'We willen dat zowel ondernemers als consumenten voedsel en grondstoffen meer gaan waarderen. Dat doen we door ondernemers te stimuleren minder grondstoffen te verspillen en consumenten bewuster te maken van hun voeding. Daarnaast zetten we in op een slimme ketenaanpak. Een samenwerking tussen overheden, regiopartners, ondernemers, studenten en inwoners. Want de transitie naar een circulaire economie vraagt nu om actie, uitstel is geen optie meer. Het is belangrijk dat we effectiever omgaan met bijvoorbeeld hout, water en energie.'

'De transitie naar een circulaire economie bereik je niet alleen, maar samen. De transitie vraagt nu om actie!'

Wat zijn concrete voorbeelden van het project?

‘Een goed voorbeeld is de Versnellingshoeve ‘t Kiemt in de gemeente Westerveld. Op deze fysieke plek gaan ondernemers experimenteren met nieuwe en alternatieve kleinschalige productietechnologie om in te kunnen spelen op de veranderende vraag van de consument en beschikbaarheid van grondstoffen. Zo is er een ondernemer bezig een oud gewas op de markt te brengen: boekweit. Met een netwerkpartner worden nu een aantal proeven gedraaid. Hierdoor kan boekweit op de markt worden gebracht als meel, als korrel voor risotto en het kaf dat overblijft als nieuwe vulling voor hoofdkussens. Een ander voorbeeld is NICEITREX -transitieexpeditie Westerveld-, waar pionierende ondernemers, betrokken inwoners, innovatieve ambtenaren en talentvolle studenten samen op zoek gaan naar antwoorden op maatschappelijke vraagstukken. Ook organiseren we activiteiten voor inwoners en bezoekers waarbij bijvoorbeeld seizoensgebonden streekproducten centraal staan.’

Pionierende ondernemers, betrokken inwoners en talentvolle studenten gaan samen op zoek naar antwoorden op maatschappelijke vraagstukken

Projectnaam

Circulair produceren en consumeren in Westerveld

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

1. Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb

Looptijd project

2020 - 2023

Fase project

Vorbereidings- en realisatiefase

Totale investering

1.504.498 euro (circa 1,5 miljoen euro)

Wie werken eraan mee?

Gemeente Westerveld

Contact

Rianne Schuinder
r.schuinder@gemeentewesterveld.nl
0521 349 499

Websites

www.wearenice.org
www.circulaireversnellers.nl
www.gebietscooperatiezuidwestdrenthe.nl
www.versuitedetuin.nl
www.regiocampus.nl/portfolio/club-van-gezonde-eters

‘Port of Zwolle
wordt een internationale
hub met de bijzondere
signatuur van circulaire
economie, energietransitie
en klimaatadaptatie’

Port of Zwolle, logistieke hub voor circulaire bedrijvigheid

Spil voor een sterke economische structuur voor Regio Zwolle

Port of Zwolle verbindt zee en spoor met de ruimtelijke ontwikkeling van twee binnenhavens (Kampen en Meppel) en een bovenregionaal bedrijventerrein (Zwolle). Tegelijkertijd versterken we in samenwerking met het Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie (NICE) het vestigingsklimaat voor circulaire bedrijvigheid met circulaire economie, energie en klimaatadaptatie als verbindende strategie. Projectleider Fred Pals:

Wat gaan jullie met het project bereiken?

“Er komen drie ruimtelijke gebiedsontwerpen en verschillende innovatieve bedrijfsconcepten die leiden tot klimaatneutrale en circulaire werklocaties. Er ontstaat nieuwe, hoogwaardige ‘groene’ werkgelegenheid, energie wordt duurzaam opgewekt, afval en grondstoffen gaan we hoogwaardig hergebruiken. Havens krijgen een zeeverbinding die de druk op het wegennet vermindert; wegilometers worden waterkilometers. Het gaat om een majeure ontwikkeling die natuurlijk doorloopt tot ver voorbij de periode van de Regio Deal.”

Wat is ongeveer de impact van jullie project?

“De totale investeringsagenda bedraagt 200 miljoen euro. Gericht op brede welvaart zijn de doelen als volgt: 2400 arbeidsplaatsen te creëren in 2030, Zwolle klimaatadaptief in 2025, Meppel afvalvrij in 2030 en Kampen energieneutraal in 2035. Dit is nieuwe economie, Port of Zwolle is hiervoor de stuwende kracht.”

Waarom is dit project nodig voor Regio Zwolle?

“Havens zijn stabiele factoren in hoog- en laagconjunctuur. In combinatie met bovenregionale bedrijventerreinen bieden ze bij een aantrekkende economie ruimte voor innovatie en groei. In tijden van crises, zoals de huidige coronacrisis, vervullen ze een vitale logistieke functie voor de economie. Verder, ruimtelijk zit de economie op slot. Wij zijn ervan overtuigd dat regionale circulaire gebiedsontwikkeling antwoord biedt op complexe duurzaamheidsvraagstukken. Deze worden nu afzonderlijk opgepakt. De gestapelde problematiek van stikstof, CO₂, druk op biodiversiteit en klimaat, en gebruik van grondstoffen vragen om een fundamenteel nieuwe aanpak.”

Wat zijn voorbeelden van het project?

“De haven van Kampen gaat meer energie opleveren dan het gebruikt en wordt zo een batterij voor stad en regio. Meppel richt haar haven in als zogenoemde ‘upcycle hub’ waar afval- en reststromen worden omgezet naar circulaire materialen en producten. Zwolle maakt van het bedrijventerrein Hessenpoort een proeftuin voor klimaatadaptatie en natuurvriendelijkheid. Het circulair mkbLAB van NICE zorgt op al deze plekken voor het aanjagen van circulaire leads en business cases met een leer- en werkprogramma voor professionals en met inzet van jong talent.”

Port of Zwolle wil een haven realiseren die gaat fungeren als grondstoffenknooppunt dat waarde toevoegt aan reststromen

Projectnaam
Port of Zwolle: logistieke hub voor circulaire bedrijvigheid

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle
1. Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het mkb

Looptijd project
1 januari 2021-31 december 2023

Fase project
Vorbereidingsfase

Totale investering
3,2 miljoen euro

Contact
Fred Pals
f.pals@kampen.nl
06 51989632

Website
www.portofzwolle.nl

Jeroen van den Ende en minister Cora van Nieuwenhuizen

Haven Kampen

Haven Meppel

Bedrijventerrein Zwolle

Human Capital Agenda brengt arbeidsmarkt Regio Zwolle in beweging

In Regio Zwolle krijgen mensen en bedrijven de ruimte om te groeien.

De Human Capital Agenda, waar onder meer 20 gemeenten, 4 provincies en verschillende werkgevers- en werknemersorganisaties aan meewerken, is daarin de trekker. Door ieders talent te ontwikkelen en te benutten, ontstaat een krachtige arbeidsmarkt die klaar is voor de toekomst. Drie vragen aan projectleiders Moniek Bom en Alex Bolland.

Wat houdt een toekomstbestendige arbeidsmarkt in?

‘Om de groeikansen voor Regio Zwolle optimaal te benutten en uitdagingen - nu en in de toekomst - aan te kunnen, zijn er voldoende werknemers nodig. Die moeten dan ook nog eens beschikken over de vaardigheden en flexibiliteit om te kunnen gaan met de veranderingen op de arbeidsmarkt. Het is van belang dat iedereen de kans krijgt om te participeren op die arbeidsmarkt. De komende 3 jaar willen we daarom minimaal 37.000 mensen in beweging krijgen.’

Hoe gaan jullie dat voor elkaar krijgen?

‘Dat doen we door mensen ervan bewust te maken dat 'een leven lang ontwikkelen' in deze tijd belangrijk is. We geven mensen zelf de keuze of en hoe ze zich willen ontwikkelen. Dat kunnen ondernemers zijn die hun personeel bijscholen. Maar ook individuen die van baan naar baan kunnen gaan en er op die manier voor zorgen dat ze tot hun pensioen met plezier naar hun werk gaan. Dit alles doen we om de economie van Regio Zwolle als geheel te versterken.’

Wat houdt het project concreet in voor werknemers en werkgevers in Regio Zwolle?

‘Vanuit het Ontwikkelfonds van de Human Capital Agenda hebben we de eerste 100 scholingsvouchers voor individuele inwoners al uitgereikt. Met die vouchers kunnen zowel werknemers als werkzoekenden uit Regio Zwolle zich laten om-, her-, of bijscholen. Daarnaast hebben al 200 werkgevers een scholingsaanvraag voor hun medewerkers ingediend. Dat kan voor zittend personeel zijn, maar ook voor nieuw aan te trekken werknemers. Als iedereen zijn of haar talent benut, krijg je een krachtige arbeidsmarkt waar iedereen van mee profiteert.’

Bekijk hier het filmpje

Projectnaam

Toekomstbestendige
arbeidsmarkt Regio Zwolle
Human Capital Agenda

Totale investering

18,6 miljoen euro

Contact

Alex Bolland
a.bolland@zwolle.nl
06 11 48 4650

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

2. Toekomstbestendig maken van
de arbeidsmarkt

Looptijd project

1 november 2019 - 31 december
2023

Moniek Bom

m.bom@zwolle.nl
06 1046 2095

Website

www.upgradejezelfregiozwolle.nl

Fase project

Realisatiefase

**‘Als iedereen zijn
talent benut, krijg
je een arbeidsmarkt
waar iedereen van
profiteert’**

Regio Zwolle bouwt met de Spoorzone aan innovatiedistrict

Als er een gebied in Regio Zwolle de laatste jaren een metamorfose heeft ondergaan, is het wel de Spoorzone in Zwolle. De toekomst van het stationsgebied tussen de historische binnenstad en de uiterwaarden van de IJssel krijgt steeds meer een gezicht. De verwachting is dat de plek waar wonen, werken en leren centraal staan, uitgroeit tot een innovatie-hotspot voor Nederland. Projectleider Pien van der Does vertelt over de ambities van de Spoorzone. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan plannen om in de Spoorzone duizenden nieuwe woningen te realiseren.

Wat maakt de Spoorzone zo'n belangrijk gebied voor Regio Zwolle?

'Station Zwolle is het tweede spooknooppunt van Nederland. De hele dag door arriveren en vertrekken er treinen van en naar acht verschillende richtingen. Het station is dé verbinding naar bijvoorbeeld Amsterdam, Utrecht, Enschede of Groningen. De verwachting is dat het aantal treinreizigers op station Zwolle in de toekomst alleen nog maar toeneemt en Zwolle dus een steeds belangrijkere positie krijgt. Dat biedt kansen voor de regionale economie. Regio Zwolle wil een plek in de economische hoofdstructuur van Nederland veroveren. De Spoorzone is daarbij essentieel.'

Waarom is de Spoorzone een aantrekkelijk vestigingsgebied?

'Door de ligging van het gebied, de eerder genoemde goede verbindingen met de rest van Nederland en het bijzondere klimaat voor denkers en doeners is de Spoorzone een magneet voor innovatieve voorlopers uit heel het land. Er is sprake van een 'triple helix' in de Spoorzone: ondernemers (meer dan honderd kleine en grote organisaties), overheid (onder andere gemeente Zwolle) en onderwijs (Hogeschool Windesheim en Zone.college) werken samen. Er wordt in kennis- en innovatieprogramma's gewerkt met talenten. Voorbeelden hiervan zijn de unieke samenwerking van technici en studenten in de maakindustrie op Perron038 en de hotspot Hanz voor start-ups.'

'De regio wil een plek in de economische hoofdstructuur veroveren. De spoorzone is daarbij essentieel'

In welke fase zit het project de Spoorzone momenteel?

‘De toekomst van de Spoorzone krijgt steeds duidelijkere contouren. Soms zijn die nog verscholen, maar op verschillende plekken zijn die al goed zichtbaar. Het station is de laatste jaren onder handen genomen, denk aan de nieuwe ondergrondse fietsenstalling onder het Stationsplein die reeds in gebruik is. Daarnaast hebben we in 2019 het nieuwe busstation en de Schuttebusbrug in gebruik genomen. Nu zijn we bezig met de voorbereiding van de aanleg van de passerelle, de loopbrug die zorgt voor de essentiële verbinding tussen de Spoorzone en binnenstad.’

Welke plannen zitten er nog in de pijplijn voor de Spoorzone?

‘De komende tijd bouwen we verder aan een innovatief en robuust ecosysteem in een bruisend gebied: een plek waar talent wil wonen, werken, leren en ontmoeten. Dat doen we in coalities van vastgoedpartijen, corporaties, onderwijsinstellingen en overheden. Er komt een ECO-team - economie, cultuur, onderwijs - een groep koplopers die samenwerken en slagvaardig gaan bouwen aan de toekomst. Alle partijen hebben de ambitie om van Regio Zwolle een toonaangevend innovatiedistrict te maken. Een goede samenwerking is hierbij essentieel. Juist nu is het van groot belang om regionale bedrijven te inspireren en te ondersteunen bij vernieuwingen.’

Projectnaam

De Spoorzone

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

3. Evenwichtige groei van stad en platteland

Fase project

Realisatiefase

Totale investering

100 miljoen euro

Contact

Pien van der Does
p.van.der.does@zwolle.nl
038 4982629

Website

www.zwolle.nl/spoorzone

Gemeente Westerveld: recreatieve en toeristische trekpleister voor Regio Zwolle

Aan toeristen geen gebrek in de gemeente Westerveld. Toerisme en recreatie zijn voor de Drentse gemeente dan ook belangrijke inkomstenbronnen en dragen bij aan de aantrekkingskracht van Regio Zwolle. Toch valt er nog genoeg te verbeteren: recreatieve voorzieningen zijn verouderd en veel verblijven sluiten niet meer aan bij de wens van de hedendaagse bezoeker. Dat het geld voor het Regio Deal Regio Zwolle-project 'Duurzame groei toerisme en recreatie in Westerveld' op een goed moment komt, kan projectleider Gerrie Ebbeling-Van Dijk alleen maar beamen.

Dit project staat niet op zichzelf; jullie werken nauw samen met de gemeente Steenwijkerland. Wat is daarvan de meerwaarde voor Regio Zwolle als geheel?

'Die samenwerking is essentieel om een kwaliteitsimpuls te realiseren. De gemeente Westerveld heeft natuur, cultuur en authentieke dorpen, Steenwijkerland het Nationaal Park Weerribben-De Wieden, de zuiderzeestadjes Blokzijl, Kuinre en Vollenhove en Giethoorn. Samen vormen we een vijfsterrenvrijtijdsregio, een uniek gebied dat nog niet veel mensen kennen en waar nog veel mogelijkheden liggen op het gebied van toerisme. Die samenwerking en het verbeteren van de dag- en verblijfsrecreatie levert een positieve bijdrage aan het meerdaagse toerisme in heel Regio Zwolle.'

Waarom moet dag- en verblijfsrecreatie worden verbeterd?

'Door nu te investeren in duurzaam vervoer en gastvrijheid kunnen we een kwaliteitsslag maken en bezoekers een meerdaags verblijf bieden. Dat is weer goed voor de bestedingen en voor het in stand houden van de voorzieningen op het platteland. We merken in coronatijd een toename van wandelaars en fietsers in onze natuurgebieden. Door de rust en ruimte voelen mensen zich hier veilig. Wat daar mooi bij aansluit, zijn de nieuwe beleefconcepten die we mede dankzij Regio Deal Regio Zwolle aan het ontwikkelen zijn. Zo kunnen wandelaars bijvoorbeeld met 'Drenthe Hike' op een interactieve manier kennismaken met het gebied.'

Het project heeft nog een andere belangrijk speerpunt. Wat is daarover te vertellen?

'Samen met Regio Zwolle en lokale ondernemers investeert in de gemeente Westerveld behalve in de kwaliteit ook in de bekendheid van het toeristisch aanbod. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn de 'Koloniën van Weldadigheid'. Die krijgen volgend jaar namelijk te horen of ze op de Werelderfgoedlijst van Unesco komen. We willen de geschiedenis van het Koloniegebied daarom meer bekendheid geven, zowel regionaal als landelijk. Museum 'De Proefkolonie' in Frederiksoord speelt daarin een grote rol. De projecten die we mede door Regio Deal Regio Zwolle kunnen uitvoeren, moeten daar tot meer bezoekers leiden.'

'We geven de geschiedenis van het koloniegebied meer bekendheid'

Projectnaam

Duurzame groei toerisme en recreatie
in Westerveld

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

3. Evenwichtige groei van stad en
platteland

Looptijd project

17 juli - 31 december 2023

Fase project

Vorbereidings- en realisatiefase

Totale investering

1,9 miljoen euro

Contact

Gerrie Ebbeling-Van Dijk
g.ebbeling@gemeentewesterveld.nl
06 20206246

Website

www.drenthe.nl/zuidwest

**'Door nu te investeren
in duurzaam vervoer
en gastvrijheid kunnen
we een kwaliteitsslag
maken en bezoekers
een meerdaags verblijf
bieden'**

Nieuw bezoekerscentrum blaast toerisme in de regio nieuw leven in

Nu staat er nog een sterk verouderd informatiecentrum van Staatsbosbeheer, maar dat duurt niet lang meer. Want mede dankzij geld van de Regio Deal Regio Zwolle verrijst er in 2023 in Ossenzijl, aan de noordkant van Nationaal Park Weerribben-Wieden, het European Wetland Center. Een eigentijds, duurzaam en iconisch recreatiecentrum. Een aantrekkelijke eigentijdse attractie, als onderdeel van een groter concept waar mensen kunnen eten, vergaderen, overnachten of een sauna bezoeken. Het wordt het eerste experience center in z'n soort in Europa dat de veeleisende toerist verleidt om er naar toe te gaan. Rob Olde Kalter en Henk van Voornveld van de gemeente Steenwijkerland aan het woord.

Waarom is het belangrijk dat er een nieuw recreatiecentrum komt in Ossenzijl?

'Ooit trok het informatiecentrum 150.000 bezoekers per jaar. Die komen er bij lange na niet meer. Dat betekent dat mensen nu ergens anders naartoe gaan. Daarnaast is het bestaande informatiecentrum erg gedateerd. Reden voor Staatsbosbeheer en recreatiecentrum De Kluft om met een nieuw plan te komen. Want als we nu niet investeren, kan het zomaar betekenen dat deze belangrijke voorziening voor de regio en de gemeente verdwijnt.'

Wat willen jullie met het European Wetland Center bereiken?

'Door op de plek van het oude informatiecentrum een aantrekkelijke eigentijdse attractie te realiseren, willen we in eerst instantie meer bezoekers trekken. In 2019 waren dat nog 76.000 toeristen, in 2023/2024 willen we naar 95.000 bezoekers. Het nieuwe bezoekerscentrum maakt straks onderdeel uit van een groter concept met een restaurant, hotel en wellnessvoorzieningen. Door natuurbeleving, educatie en gastvrijheid te combineren, creëren we een gevarieerder en aantrekkelijker aanbod.'

Wat betekent de komst van het European Wetland Center voor de regio?

'Ten eerste is het nieuwe bezoekerscentrum een fantastische voorziening voor de inwoners van Regio Zwolle. Dat toeristen vervolgens ook nog eens kunnen overnachten, is goed voor zowel de economie als de werkgelegenheid in Ossenzijl en de hele regio. Het European Wetland Center moet er ook voor gaan zorgen dat de recreatieve druk op de kwetsbare natuurgebieden en met name Giethoorn afneemt. Zo komt er meer balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid.'

'Een aantrekkelijker aanbod, met natuur, educatie en gastvrijheid'

‘Door een aantrekkelijk eigentijds bezoekerscentrum te realiseren, willen we meer bezoekers trekken’

Bezoekerscentrum Ossenzijl

Herders en hunebedden op de heide, het verhaal van Nederland

Projectnaam
European Wetland Center

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle
3. Evenwichtige groei van stad en platteland

Looptijd project
2021 - 2023

Fase project
Ontwerpfase

Totale investering
11,5 miljoen euro

Wie werken er aan mee?
Gemeente Steenwijkerland
Staatsbosbeheer
Recreatiecentrum De Kluit

Contact
Rob Tax
rob.tax@steenwijkerland.nl
0521 53 85 00

Metamorfose station Steenwijk voor toeristenspreiding in Weerribben-De Wieden

Bekijk hier het filmpje

Station Steenwijk, foto: Philip Friskorn

Een betere spreiding van toeristen in het Nationaal Park Weerribben-De Wieden.

Dat is het streven van de gemeente Steenwijkerland. Nu nog zetten de meeste toeristen koers richting Giethoorn, maar nieuwe technologieën als 'smart mobility' en 'smart hospitality' moeten daar verandering in brengen. En niet onbelangrijk: station Steenwijk speelt daar een belangrijke rol in. Rudy Sikkes en Gert Ekkelenkamp van de gemeente Steenwijkerland vertellen meer over het project dat geld krijgt uit de Regio Deal Regio Zwolle.

Waarom is toerismespreiding nodig in jullie gemeente?

‘Als we niks doen, ontstaat straks in Giethoorn een onwenselijke situatie en komt onze prachtige maar kwetsbare natuur nog meer onder druk te staan. Toerisme zorgt hier voor een disbalans tussen economie, ecologie en leefbaarheid. Sommige plekken lopen over met toeristen, terwijl andere plekken en ondernemers in Regio Zwolle nog veel meer kunnen profiteren van toerisme. In dit project werken we daarom ook nauw samen met ondernemers, inwoners en wijkverenigingen.’

Wat zijn de voordelen van ‘smart mobility’ en ‘smart hospitality’?

‘Door de inzet van die technieken zorgen we ervoor dat toeristen zich op een milieuvriendelijke en duurzame manier kunnen voortbewegen door het gebied. Als het op de ene plek te druk is, is dat ‘realtime’ zichtbaar via een speciale app. Zo verleiden we de mensen om naar een andere prachtige plek in het Nationaal Park Weerribben-De Wieden te gaan. Dat heeft ook nog eens een bijkomend voordeel: toeristen geven dan niet alleen geld uit in bijvoorbeeld Giethoorn, maar ook op minder bekende plekken waar nog veel toeristische potentie is.’

Wat is hierin de rol van station Steenwijk?

‘Het station is straks een visitekaartje van de regio. We onderzoeken momenteel samen met NS, ProRail en Spoorbouwmeester hoe we het station kunnen herontwikkelen tot een aantrekkelijke en herkenbare toegangspoort tot Weerribben-De Wieden. Van daaruit moeten toeristen zich gaan verspreiden over het gebied. Zeker is dat digitale informatievoorziening en duurzame micromobiliteit, denk hierbij aan het gebruik van e-bikes en deelauto's, daarin een belangrijke rol gaan spelen. Een mooie bijkomstigheid: de inwoners zelf kunnen straks ook gebruikmaken van de voorzieningen.’

Impressie van mobiliteitsbub

‘Met smart mobility en smart hospitality ontlasten we te drukke gebieden, beschermen we kwetsbare natuurgebieden en versterken we de leefbaarheid van plaatsen, waar nog potentie is voor toeristische groei’

Projectnaam

Station Steenwijk als mobiliteitspunt en Smart Mobility en Smart Hospitality

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

3. Evenwichtige groei van stad en platteland

Looptijd project

1 oktober 2020 - eind 2023

Fase project

Vorbereidingsfase

Totale investering

11 miljoen euro

Contact

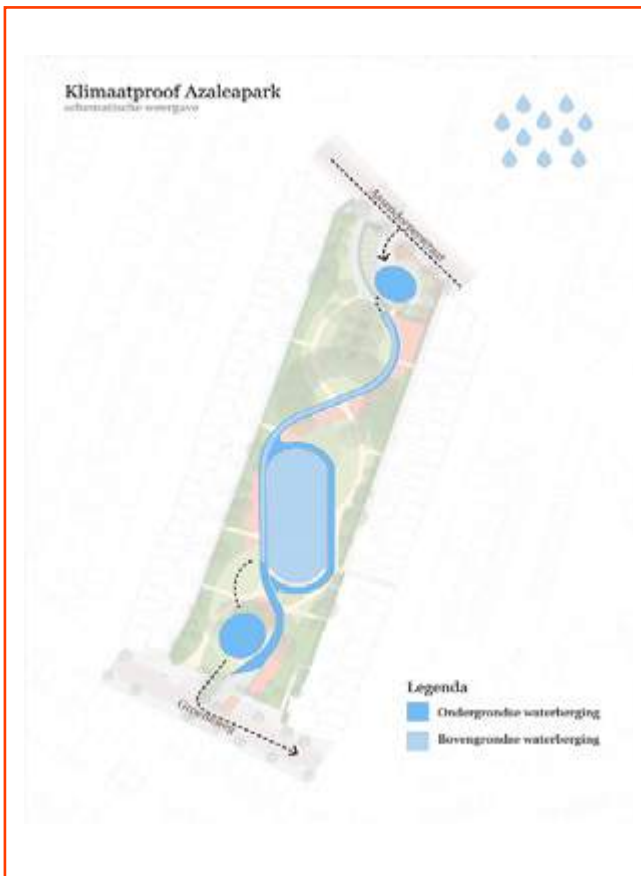
Rudy Sikkes
rudy.sikkes@steenwijkerland.nl
0521 53 85 00

Gert Ekkelenkamp

gert.ekkelenkamp@steenwijkerland.nl
0521 53 85 00

‘Groenblauwnetwerk’ maakt Zwolse wijk Assendorp klimaatbestendig’

Een klimaatproof park en een nieuwe waterverbinding moeten er mede voor zorgen dat inwoners van de Zwolse wijk Assendorp ook in de toekomst droge voeten hebben. De twee deelprojecten zijn noodzakelijk om de leefbaarheid van de vooroorlogse wijk te behouden. Projectleiders Heleen Post, Toon van Beek en Gerrit Pieter Roetert Steenbruggen van de gemeente Zwolle leggen uit waarom.

‘Regio Zwolle ontwikkelt zich tot demodelta, daarbij hoort een klimaatrobuuste leefomgeving’

Waarom is het ‘Groenblauwnetwerk’ zo belangrijk voor Zwolle?

‘We willen een veilige, leefbare en toekomstbestendige deltaregio Zwolle realiseren zodat Zwolle in 2050 klimaatbestendig is. We zetten specifiek in op het tijdig en effectief aanpassen van bestaand stedelijk gebied. De deelprojecten in Assendorp zijn daar een goed voorbeeld van. Uit klimaatstresstesten blijkt dat deze wijk kwetsbaar is voor wateroverlast. Daarnaast ligt de wijk aan de rand van de Spoorzone, het belangrijkste spoorknooppunt van Regio Zwolle. Door deze projecten voorkomen we schade aan woningen én aan infrastructuur.’

Wat gaan jullie precies doen?

‘We willen in Assendorp de bergings- en afvoercapaciteit bij wateroverlast vergroten. Het Azaleapark, middenin de wijk, willen we vergroenen en zo de sponswerking en waterberging daar vergroten. Ook leggen we een waterverbinding aan tussen Assendorp en Hanzeland, aan de andere kant van het spoor. Daar is voldoende oppervlaktewater aanwezig, in tegenstelling tot het sterk versteende Assendorp. Daarom is de waterverbinding in de vorm van een duiker onder het spoor door ook zo noodzakelijk.’

Welke problemen lost ‘Groenblauwnetwerk’ op?

‘Doordat we straks het water vasthouden en bergen, kunnen we het toevoegen aan het grondwater. Dat gaat verdroging tegen. De vergroening in het Azaleapark helpt mee aan de verkoeling bij hitte en zorgt ook nog eens voor een fijnere plek om te wonen en te verblijven. Het ‘Groenblauwnetwerk’ vermindert de kans op wateroverlast en maakt Assendorp en de Spoorzone minder kwetsbaar voor klimaatverandering. Regio Zwolle wil zich ontwikkelen tot demodelta, daarbij hoort een klimaatrobuuste leefomgeving.’ Dit project wordt een voorbeeld voor de rest van de regio.

Projectnaam

Robuust Groenblauwnetwerk in bebouwd gebied Zwolle

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

4. Aan de slag met klimaatoplossingen

Looptijd project

Deelproject herinrichting Azaleapark:

begin 2021 – eind juni 2022

Deelproject waterverbinding Assendorp –

Hanzeland: eind 2020 – eind 2021

Fase project

Deelproject herinrichting Azaleapark:

Ontwerpfase

Deelproject waterverbinding Assendorp –

Hanzeland:

Vorbereidingsfase/aanbestedingsfase

Totale investering

2 miljoen euro

Wie werken eraan mee?

Deelproject herinrichting Azaleapark:

Bewoners Assendorp

Gemeente Zwolle

Provincie Overijssel

Deelproject waterverbinding Assendorp –

Hanzeland:

Gemeente Zwolle

ProRail

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Contact

Deelproject herinrichting Azaleapark:

Heleen Post

h.post@zwolle.nl | 038-4982462

Toon van Beek

acw.van.beek@zwolle.nl | 038-4982456

Deelproject waterverbinding

Assendorp – Hanzeland:

Gerrit Pieter Roetert Steenbruggen

gp.roetert.steenbrugezwolle.nl | 038-4982267

Climate Campus zet in op slimme klimaatssamenwerking Regio Zwolle

Regenwaterschuttingen, geveltuintjes en groendaken. Stuk voor stuk begrippen waarvan inwoners van Regio Zwolle pak 'm beet 10 jaar geleden waarschijnlijk nog nooit gehoord hadden. Mede door de oprichting van de Climate Campus in 2018 zijn deze vormen van klimaatadaptatie op veel plekken inmiddels de normaalste zaak van de wereld. Toch valt nog winst te behalen, weet Renate Postma van de gemeente Zwolle.

Initiatiefnemers klimaat doe-het-zelf pakket

Wat is het voornaamste doel van de Climate Campus?

‘We willen vooral slimmer samenwerken op het gebied van klimaatadaptatie. Daarvoor koppelen we professionals aan lokale initiatieven en vice versa. De lokale community fungeert daarbij als living lab voor de professionals, die met de vragen, behoeften en deskundigheid van de community gezamenlijk met hen nieuwe oplossingen ontwikkelen. Daarmee zijn we voor private partijen dermate interessant dat zij willen investeren. Kortom: Climate Campus helpt inwoners, ondernemers en vakprofessionals met het versneld klimaatbestendig maken van Regio Zwolle.’

‘Klimaatadaptatie gaat verder dan technische oplossingen’

De Climate Campus bestaat nu twee jaar. Wat hebben jullie tot nog toe bereikt?

‘De samenwerking in het netwerk van zo’n veertig partners heeft al tot mooie voorbeelden van klimaatadaptatie geleid. Zo heeft een internationaal team van studenten van Hogeschool Windesheim en Cibap de klimaat-escaperoom ‘Adapt or BTrapped’ gebouwd, bedoeld om inwoners te attenderen op klimaatbewuste mogelijkheden rondom hun huis. Ook hebben we met de gemeente Zwolle, Hornbach, Tuinland en Wildkamp de campagne ‘Laat groeien die sponzen’ gelanceerd. Daarmee stimuleren we dat inwoners bijvoorbeeld op hun schuur een groendak aanleggen, zodat het dak water opneemt.’

Waarom is Regio Deal Regio Zwolle voor jullie project belangrijk?

‘We kunnen nu naar een volgend level. Om een voorbeeld te geven: we gaan onze samenwerking in het netwerk nog meer versterken. Ook gaan we ons concept Delta van de Toekomst uitbouwen en implementeren en willen we stimuleren dat nog meer inwoners en ondernemers in Regio Zwolle met

Projectnaam

Climate Campus

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

4. Aan de slag met klimaatoplossingen

Looptijd project

1 januari 2021 – 31 december 2023

Fase project

Realisatiefase en doorontwikkeling

Totale investering

740.000 euro

Contact

Renate Postma

r.postma-van.de.pol@zwolle.nl

06 20091613

Website

www.climate-campus.nl

initiatieven komen. Want klimaatadaptatie gaat verder dan technische oplossingen voor een watervraagstuk. Voor echte kwaliteit wil je ruimtelijke doelen combineren met sociale en ecologische doelen. Je hebt daar een veerkrachtige samenleving en een robuuste balans tussen mensen, economie en een natuurlijke omgeving voor nodig. Ons project geeft daar handen en voeten aan.’

QuickScan klimaatadaptatie en watersysteem lange termijn

Wonen met water

Inzet ondergrondse ruimte als waterberging

Wadi's in hooggelegen gebied dragen bij aan tegengaan wateroverlast en tegengaan van verdroging

Waterrobuust ontwikkelen en bouwen

In het onderzoek 'QuickScan Klimaatadaptatie en watersysteem lange termijn' staan twee vragen centraal: welke invloed heeft het watersysteem in de toekomst op de opgaven voor bijvoorbeeld wonen, energietransitie, mobiliteit en natuur in Regio Zwolle? En andersom: hoe kunnen ruimtelijke ontwikkelingen in Regio Zwolle bijdragen aan een klimaatbestendig watersysteem?

In de QuickScan formuleren we principes die bij ruimtelijke ontwikkelingen meegenomen kunnen worden om een gebied klimaatbestendig in te richten. Daarnaast gaan we een stapje verder door principes te benoemen die er voor zorgen dat ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het verminderen van effecten van klimaatverandering. Hierbij kijken we ook naar de periode na 2050. Water wordt hierdoor een leidend principe bij de locatiekeuze en inrichting van ruimtelijke ontwikkelingen.

De uitkomsten van de QuickScan leveren rechtstreeks input in de verstedelijkingsstrategie van Regio Zwolle en het MIRT bereikbaarheidsonderzoek die nu worden opgesteld. De inbreng vanuit de QuickScan draagt bij aan vernieuwende oplossingen op het gebied van klimaatbestendige ontwikkeling van Regio Zwolle. De uitkomsten worden ook ingebracht in het NOVI-gebied Regio Zwolle en zijn daarnaast bruikbaar voor andere gebiedsgerichte projecten.

De QuickScan wordt uitgevoerd door waterschap Drents Overijsselse Delta in samenwerking met provincie Overijssel, gemeente Zwolle en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Projectnaam

QuickScan klimaatadaptatie en watersysteem lange termijn

Fase project

Realisatiefase

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle

4. Aan de slag met klimaatoplossingen

Totale investering

250.000 euro

Looptijd project

september 2020 - voorjaar 2021

Contact

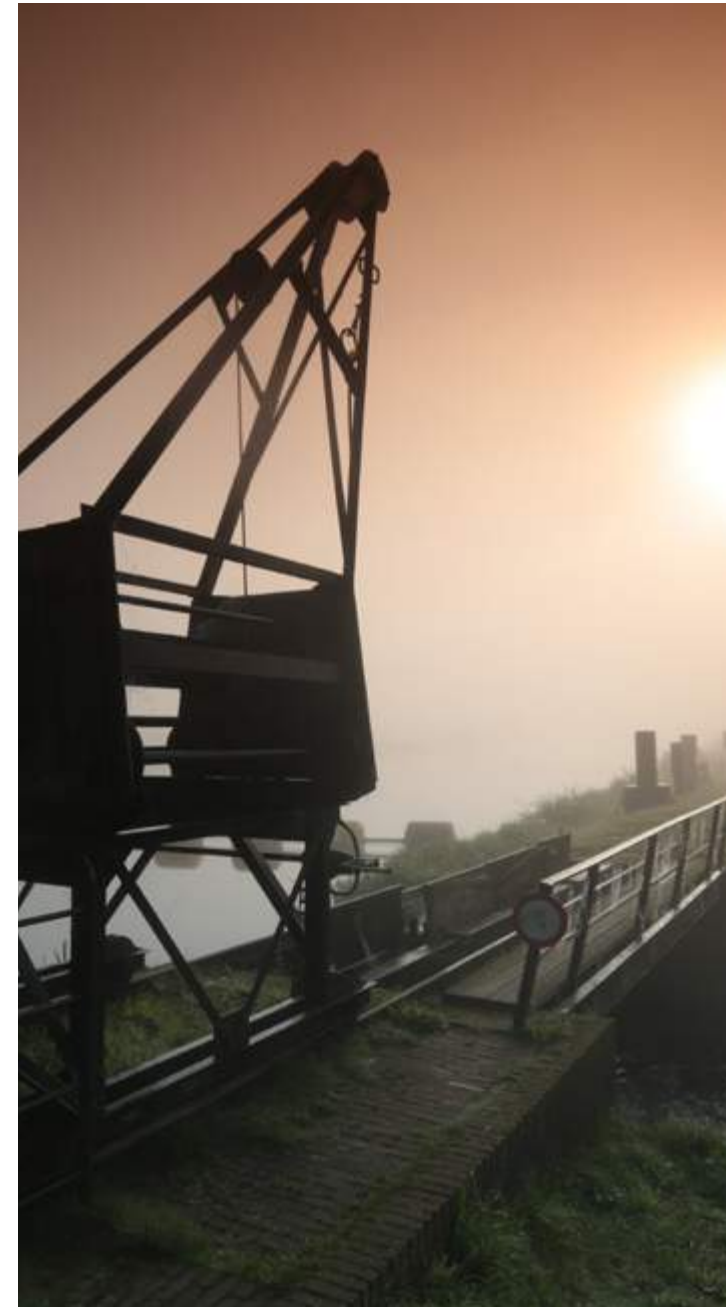
Bert Bijkerk, bertbijkerk@wdodelta.nl
088 233 14 90

‘Brede welvaart in het Vechtdal’

Dankzij 23 projecten

Een fietssnelweg tussen Zwolle en Hardenberg, een pontje over de Vecht bij Varsen en het verbeteren van de vispassage bij de stuw van Vilsteren. Stuk voor stuk deelprojecten van het project ‘Brede welvaart in het Vechtdal’ die dankzij het geld van de Regio Deal Regio Zwolle uiterlijk in 2023 gerealiseerd zijn in het Vechtdal.

Drie vragen aan projectleider Toin Lambrechts.

‘Inwoners, bezoekers en ondernemers plukken straks van dit project de vruchten’

Wat is het belangrijkste doel van ‘Brede welvaart in het Vechtdal’?

‘In totaal realiseren we met 16 gebiedspartners 23 projecten waarmee we werken aan de duurzame ontwikkeling en bekendheid van het Vechtdal. De projecten zijn heel divers en staan in het teken van onder meer waterveiligheid, biodiversiteit, economische groei, verduurzaming en recreatie. Wat we vooral willen, is een brede welvaart in het Vechtdal creëren. Dat is het ultieme doel.’

Waarom zijn de deelprojecten zo belangrijk voor het Vechtdal?

‘Klimaatveranderingen, de stikstofproblematiek, maar ook leefbaarheid en economische stabiliteit dwingen ons om goed na te denken over de grote opgaven van morgen. Daar werken onder meer de provincie Overijssel, de gemeenten en een aantal maatschappelijke organisaties aan mee. Het mooie is dat die gezamenlijke projecten enorm bijdragen aan de leefomgeving van onze 775.000 bezoekers per jaar en 250.000 inwoners in het Vechtdal.’

Hoe gaan jullie daarvoor zorgen?

‘Om het concreter te maken: we investeren in zwemvoorzieningen, fietspaden en wandelroutes maar steken ook geld in projecten in het kader van duurzame landbouw en klimaatadaptatie. We gaan het Vechtdal nog meer op de kaart zetten en aantrekkelijker maken voor toeristen. Alles bij elkaar zorgen de projecten voor een impuls voor de duurzame ontwikkeling van het Vechtdal en de economische groei in het gebied. Inwoners uit onze regio, bezoekers en ondernemers plukken hier straks de vruchten van.’

Projectnaam
Brede welvaart in het Vechtdal

Actielijn RegioDeal Regio Zwolle
3. Evenwichtige groei van stad en platteland
4. Aan de slag met klimaatoplossingen

Looptijd project
2020 - 2023

Fase project
Ontwerp- en voorbereidingsfase

Totale investering
15 miljoen euro

Wie werken eraan mee?
Provincie Overijssel
Gemeente Zwolle
Gemeente Dalfsen
Gemeente Ommen
Gemeente Hardenberg
Waterschap Vechtstromen
Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD)
LTO
Natuur en Milieu Overijssel
ASR
Stichting Landgoed Heidehof
VNO NCW
Overijssels Particulier Grondbezit (OPG)
Staatsbosbeheer
MarketingOost
De Koepel

Contact
Toin Lambrechts
ToinLambrechts@wdodelta.nl
0629590975

Website
www.ruimtevoordevlecht.nl

‘Klimaatveranderingen,
de stikstofproblematiek, maar
ook leefbaarheid en economische
stabiliteit dwingen ons om goed
na te denken over de grote
opgaven van morgen.’

Regio Zwolle is een leren netwerk en ervaringen delen we met Nederland

De Regio Deal Regio Zwolle gaat in de eerste plaats over het versterken van de brede welvaart van onze regio. De deal is er voor de ondernemers en inwoners van Regio Zwolle, de inhoud van de projecten staat voorop. Achter de schermen gebeurt veel om de Regio Deal en de uitvoering ervan goed te laten verlopen. Rondom de financiële afhandeling zijn er vereisten waaraan moet worden voldaan, dit noemen we monitoring.

Binnen Regio Zwolle werken we in een licht samenwerkingsverband, zonder officiële bestuurlijke besluitorganen en zonder juridische entiteit. Hoe we daarmee omgaan in de organisatie van de samenwerking - de governance - onderzoeken we in actie-lijn 5. In tegenstelling tot in de overeenkomst beschreven vereisten op de inhoud, zijn dat de 'minder harde' organisatorische randvoorwaarden. Deze gaan over goed partnerschap zonder alles vast te leggen in regelingen, contracten of verordeningen, maar met samenwerkingsafspraken op basis van gedeelde belangen.

Om de afspraken die zijn gemaakt goed tot uitvoer te brengen werken tientallen overheden en met andere partijen, zoals ondernemers en onderwijsinstellingen, samen. Het is nodig dat deze samenwerking zorgvuldig is georganiseerd. Welke organisatie is waar goed in? Wat gaat er minder goed? Regio Zwolle is een lerend netwerk en uit de leerervaringen die we opdoen uit de Regio Deal trekken we lessen die we willen delen met de rest van Nederland.

Substainable Development Goals

De projecten uit de Regio Deal Regio Zwolle zijn gericht op het versterken van de zogeheten brede welvaart en de daaraan gekoppelde Duurzame Ontwikkelingsdoelen zoals de Verenigde Naties (VN) die hebben opgesteld. Dit onder de noemer van Substainable Development Goals (SDG's).

De zeventien SDG's zijn doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. De SDG's zijn afgesproken door de VN-landen waaronder Nederland. De looptijd is van 2015 tot 2030. De doelen zijn gericht op armoede, onderwijs en de klimaatcrisis.

De kracht van de regio

Elke regio in Nederland heeft iets eigens en unieks. Ook in de manier waarop opgaven worden opgepakt en inwoners samen zorgen voor een leefbare regio met perspectief. In een Regio Deal sluit het Rijk aan op die eigen kracht en specifieke opgaven. Met partnerschap, geld, expertise en ondersteuning. Samen versterken Rijk en regio op 30 plekken de brede welvaart en daarmee de veerkracht van Nederlandse regio's.

Lees meer over de verschillende Regio Deals op het platform:

<https://www.krachtvanderregio.nl>

Colofon

Hoofdredactie:
Communicatieteam Regio Deal
RegioZwolle

Tekst:
Mirjam van Huet
www.msmtekst.nl

Ontwerp:
Jeanine van Dalen
www.vandalenvormgeving.nl

Website:
www.regiozwolle.info/regiodeal

Regio Zwolle is een samenwerkingsverband. Regio Zwolle is een licht bestuurlijke samenwerking van ondernemers, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en 22 gemeenten (Dalfsen, De Wolden, Dronten, Elburg, Hardenberg, Hattem, Heerde, Hoogeveen, Kampen, Meppel, Noordoostpolder, Nunspeet, Oldebroek, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Urk, Westerveld, Zwartewaterland en Zwolle) plus 4 provincies (Drenthe, Flevoland, Gelderland, Overijssel).

Vragen?
regiozwolle@zwolle.nl
www.regiozwolle.info/regiodeal

